

Dosar nr. 2r-305/19

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Buiucani (O. Cernei)

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (G. Maria, V. Buhnaci, L. Pruteanu)

DECIZIE

22 mai 2019

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Tatiana Vieru
Maria Ghervas
Nina Vascan

examinând recursul declarat de Anatol Grobari,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Anatol Grobari împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova cu privire la repararea prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei și a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești,

împotriva încheierii din 03 iulie 2018 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost restituită cererea de apel depusă de Anatol Grobari ca fiind depusă în afara termenului legal, iar apelantul nu a solicitat repunerea în termen,

c o n s t a t ă:

La 9 noiembrie 2017 Anatol Grobari a depus cerere de chemare în judecată împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova cu privire la repararea prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei și a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești.

Prin hotărârea din 21 februarie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani, acțiunea depusă de Anatol Grobari, a fost respinsă ca neîntemeiată.

La 22 mai 2018, prin intermediul oficiului poștal din Federația Rusă, Anatol Grobari a depus cerere de apel împotriva hotărârii din 21 februarie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani, solicitând admiterea acesteia și casarea hotărârii primei instanțe.

Prin încheierea din 03 iulie 2018 a Curții de Apel Chișinău, a fost restituită cererea de apel depusă de Anatol Grobari ca fiind depusă în afara termenului legal, iar apelantul nu a solicitat repunerea în termen, în temeiul art. 369 lit. b) Cod de procedură civilă.

La 12 martie 2019 Anatol Grobari a declarat recurs împotriva încheierii din 03 iulie 2018 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea acestuia, iar în caz de necesitate să fie repus în termen, casarea încheierii contestate, cu restituirea spre rejudecare problema soluționată prin încheiere sau soluționarea prin decizie problema respectivă.

În motivarea recursului, recurentul Anatol Grobari a indicat că, la 07 martie 2019 a primit prin intermediul oficiului poștal scrisoarea instanței de apel, prin care i-a fost comunicat că încheierea din 03 iulie 2018 a Curții de Apel Chișinău împreună cu prezenta cauză a fost expediată Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani.

Totodată, recurentul a invocat că, prin cererea din 11 martie 2019, a solicitat primei instanțe – Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani să-i permită să facă cunoștință cu prezenta cauză și să-i elibereze o copie a încheierii contestate.

A susținut că cererea de apel a fost depusă în termen, or aceasta a fost depusă peste 12 zile de la data când i-a fost adusă la cunoștință hotărârea primei instanțe. De altfel, faptul recepționării hotărârii primei instanțe la 10 mai 2018 este confirmat prin materialele dosarului, inclusiv fiind specificat și data când a înaintat cererea de apel – 22 mai 2018.

A relevat că art. 362 Cod de procedură civilă, prevede că termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, doar „dacă legea nu prevede altfel”, adică cu condiția respectării și a art. 236 alin. (4) Cod de procedură civilă.

De asemenea, recurentul a relatat că, hotărârea primei instanțe a recepționat-o la 10 mai 2018, adică peste 79 de zile, deși art. 236 alin. (4) Cod de procedură civilă, prevede un termen de 5 zile.

A remarcat că, instanța de apel a ignorat prevederile art. 376 alin. (1), 379 alin. (2) și 369 alin. (1¹) Cod de procedură civilă, fapt care atestă încălcarea dreptului la un proces echitabil garantat de art. 6 CEDO.

În conformitate cu art. 425 Cod de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Instanța de recurs reține că, încheierea Curții de Apel Chișinău a fost adoptată la 03 iulie 2018 și a fost expediată participanților la proces la 09 iulie 2018 (f.d. 99), dar date care ar confirma recepționarea acesteia de către recurent la materialele dosarului lipsesc.

Astfel, recursul declarat de Anatol Grobari, la 12 martie 2019, a fost depus cu respectarea termenului prevăzut de art. 425 Cod de procedură civilă.

În susținerea concluziei date, instanța de recurs reiterează constatările din Hotărârile Curții Constituționale nr. 6 din 19 martie 2019, § 61, și nr. 8 din 05 aprilie 20149, § 45, care a menționat că, de vreme ce statul a prevăzut dreptul de a formula o contestație, acesta trebuie să creeze premisele realizării acestui drept. Dreptul de a înainta o acțiune sau de a introduce o cale de atac trebuie să apară din momentul în care persoana a luat cunoștință, în mod efectiv, de actul care poate să aducă atingere drepturilor sau intereselor sale legitime (Miragall Escolano și alții v. Spania, 25 ianuarie 2000, § 37; Georgiy Nikolayevich Mikhaylov v. Rusia, 1 aprilie 2010, § 54).

Examinând recursul declarat de Anatol Grobari, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție îl consideră neîntemeiat și care urmează a fi respins, cu menținerea încheierii contestate, din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 426 alin. (3) Cod de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza copiei certificate sau electronice a dosarului, pe baza recursului și a referinței la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

Iar, în conformitate cu art. 427 lit. a) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea.

Din materialele cauzei rezultă că, prin hotărârea din 21 februarie 2018 a Judecătorei Chișinău, sediul Buiucani, acțiunea depusă de Anatol Grobari, a fost respinsă ca neîntemeiată (f.d. 79).

Nefiind de acord cu hotărârea primei instanțe, la 22 mai 2018, prin intermediul oficiului poștal din Federația Rusă, Anatol Grobari a depus cerere de apel împotriva hotărârii din 21 februarie 2018 a Judecătorei Chișinău, sediul Buiucani, solicitând admiterea acesteia și casarea hotărârii primei instanțe (f.d. 84-86).

Prin încheierea din 03 iulie 2018 a Curții de Apel Chișinău, a fost restituită cererea de apel depusă de Anatol Grobari ca fiind depusă în afara termenului legal, iar apelantul nu a solicitat repunerea în termen, în temeiul art. 369 lit. b) Cod de procedură civilă (f.d. 96-98).

Verificând legalitatea încheierii contestate, în limitele invocate în recurs, prin prisma respectării de către instanța de apel a normelor de drept procedural, la emiterea acesteia, Colegiul, consideră că, instanța de apel corect a restituit cererea de apel depusă de Anatol Grobari ca fiind depusă în afara termenului legal, iar apelantul nu a solicitat repunerea în termen, în temeiul art. 369 lit. b) Cod de procedură civilă, din motivele reținute infra.

În conformitate cu art. 369 alin. (1) lit. b) Cod de procedură civilă, instanța de apel restituie, printr-o încheiere, cererea dacă apelul a fost depus în afara termenului legal, iar apelantul nu solicită repunerea în termen sau instanța de apel a refuzat să efectueze repunerea în termen.

Conform art. 362 alin. (1) Cod de procedură civilă, termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, dacă legea nu prevede altfel.

La caz, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție statuează că termenul de apel este considerat un termen imperativ, absolut și peremptoriu, astfel că nerespectarea lui atrage după sine decăderea părții din dreptul de a mai exercita această cale de atac.

Totodată, instanța de recurs reiterează că, dispozițiile art. 362 alin. (1) coroborate cu cele ale art. 111 Cod de procedură civilă, prevede că, termenul de exercitare a căii de atac, în ordine de apel, începe să curgă din ziua imediat următoare datei calendaristice adoptării și pronunțării hotărârii judecătorești și nu depinde de momentul comunicării actului judecătoresc de dispoziție.

Respectiv, în litigiul dedus judecății, termenul de declarare a apelului împotriva hotărârii din 21 februarie 2018 a Judecătorei Chișinău, sediul Buiucani a expirat la 23 martie 2018 inclusiv, însă recurentul Anatol Grobari a depus cerere de apel împotriva hotărârii respective, prin intermediul oficiului poștal din Federația Rusă, abia la 22 mai 2019, fapt ce denotă depunerea apelului cu încălcarea termenului legal și fără a fi invocată vre-o situație complicată sau dificilă care ar reprezenta factori extraordinari, ce ar putea afecta intervalul de timp la depunerea apelului (a se vedea, în schimb, Marc Brauer v. Germania, 1 septembrie 2016, ibidem, parag. 43).

De altfel, luând în considerare interesele concurente și sintetizând cele determinate supra, instanța de recurs constată că recurentul nu a furnizat nici o

explicație plauzibilă în fața instanței de apel despre motivul pentru care a așteptat până la 22 mai 2019 să depună o cerere de apel împotriva unei hotărâri despre care a putut afla, în mod rezonabil și obiectiv (a se vedea Seal vs Regatul Unit 7 decembrie 2010, parag. 82, și Wyssenbach vs Elveția, 22 octombrie 2013, parag. 39 – 40; Archebasov vs Ucraina, 22 mai 2018, parag. 31).

Cât privește alegația recurentului că cererea de apel a fost depusă în termen, deoarece a fost depusă peste 12 zile de la data când i-a fost adusă la cunoștință hotărârea primei instanțe, instanța de recurs învederează că aceasta este nefondată și lipsită de suport juridic, or art. 362 alin. (1) Cod de procedură civilă, prevede expres că, termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii și nu din momentul primirii copieii hotărârii sau a dispozitivului acesteia.

Mai mult ca atât, instanța de recurs menționează că, deși dispozitivul hotărârii primei instanțe a fost pronunțat în lipsa recurentului/reclamant Anatol Grobari, acest fapt nu influențează, termenul legal de depunere a apelului, prevăzut de art. 362 alin. (1) Cod de procedură civilă.

În continuare, instanța de recurs menționează că argumentul recurentului precum că instanța de fond a ignorat prevederile art. 236 alin. (4) Cod de procedură civilă, este nefondat, or după cum rezultă din materiale cauzei, copia dispozitivului hotărârii primei instanțe a fost expediată în adresa recurentului Anatol Grobari la adresa indicată în cererea de chemare în judecată, cererea de apel, inclusiv și cererea de recurs – XXXXX, la 26 februarie 2018, fapt confirmat prin ștampila și data aplicată de oficiul poștal pe plic (f.d. 83 verso), însă care nu a fost recepționată din motive neimputabile instanței, fiind restituită în adresa Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani, cu mențiunea factorului poștal „nereclamat”.

La acest capitol, instanța de recurs învederează că în conformitate cu prevederile art. 2 din hotărârea Guvernului nr. 1457 din 30 decembrie 2016 pentru aprobarea Regulilor privind prestarea serviciilor poștale, trimitere nereclamată – trimitere poștală care nu a fost distribuită (predată) destinatarului din cauza nesolicitării sau refuzului de recepționare a acesteia.

Astfel, ținând cont de cele expuse supra și prin prisma normelor enunțate, instanța de recurs consideră întemeiată concluzia instanței de apel cu privire la încălcarea de Anatol Grobari a termenului de declarare a apelului prevăzut de lege.

Totodată, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție subliniază că, Anatol Grobari urma să întreprindă toate măsurile necesare, după cum sugerează atât jurisprudența CEDO, cât și cea națională, de a proteja drepturile sale de acces la instanță și de a îndeplini actele de procedură în conformitate cu prevederile legale, inclusiv și prin depunerea apelului în termenul legal.

La fel, Colegiul reține că, în conformitate cu art. 116 alin. (1), (3) și (4) Cod de procedură civilă, persoanele care, din motive întemeiate, au omis termenul de îndeplinire a unui act de procedură pot fi repuse în termen de către instanță.

La cererea de repunere în termen se anexează probele ce dovedesc imposibilitatea îndeplinirii actului. Totodată, trebuie efectuat actul de procedură care nu a fost îndeplinit în termen (să fie depusă cererea, să fie prezentate documentele respective etc.).

Repunerea în termen nu poate fi dispusă decât în cazul în care partea și-a exercitat dreptul la acțiune înainte de împlinirea termenului de 30 de zile, calculat din ziua, în care a cunoscut sau trebuia să cunoască încetarea motivelor care justifică depășirea termenului de procedură.

Mai mult, Colegiul relevă că, Anatol Grobari, nu a solicitat repunerea în termenul de declarare a apelului împotriva hotărârii din 21 februarie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani și nu a prezentat probe în confirmarea imposibilității îndeplinirii actului procedural, în interiorul termenului prevăzut de lege.

În această ordine de idei, instanța de recurs menționează că recurentul interpretează eronat prevederile art. 369 alin. (1¹) Cod de procedură civilă, or norma citată supra, stabilește expres că restituirea cererii de apel se decide fără citarea participanților la proces și nu instituie obligația instanței de a convoca părțile în ședința prealabilă în cazul stabilit la alin.(1) lit. b).

Așadar, Curtea de Apel Chișinău corect, în conformitate cu art. 369 alin.(1) lit. b) Cod de procedură civilă, a dispus restituirea cererii de apel declarată de Anatol Grobari împotriva hotărârii din 21 februarie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani, ca fiind depusă în afara termenului legal, iar apelantul nu a solicitat repunerea în termen.

Suplimentar, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră necesar de a menționa și faptul că exercitarea unui drept de către titularul său nu poate avea loc decât într-un anumit cadru, prestabilit de legiuitor, cu respectarea anumitor exigențe, cărora li se subsumează și instituirea unor termene, după a căror expirare valorificarea respectivului drept nu mai este posibilă.

În circumstanțe descrise, Colegiul subliniază că omisiunea apelantului de a depune în termen cererea de apel, fără a invoca motive întemeiate pentru prelungirea termenului de depunere a unui act procedural, este inadmisibilă, iar soluția oferită de instanța de apel este compatibilă cu standardele înserate în textul art. 6§1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, încuviințarea exercitării unei căi ordinare de atac în urma rămânerii definitive a actului jurisdicțional valabil adoptat în lipsa unor circumstanțe fundamentale și obligatorii, ar însemna de fapt încălcarea principiului securității raporturilor juridice și a drepturilor celorlalte părți la un proces echitabil (Popov vs Moldova (nr. 2) (6 decembrie 2005, parag. 53), Melnic vs Moldova (14 noiembrie 2006, parag 40 și 41), Dacia S.R.L. vs Moldova (18 martie 2008, parag. 77) sau Nichifor vs Moldova (20 septembrie 2016, parag. 29 – 32).

Prin urmare, Colegiul conchide că acțiunile lui Anatol Grobari nu constituie decât o denegare a acesteia de a-și respecta obligațiile procedurale, rezultând din prevederile art. 56 alin. (3) și art. 61 alin. (1) Cod de procedură civilă, care obligă părțile de a se folosi cu buna-credință de drepturile sale procedurale.

La fel, instanța de recurs evidențiază că reclamantul/apelant Anatol Grobari a depus în instanța de fond cerere de examinare a cauzei în lipsa sa (f.d. 17), circumstanță ce prezumă că acesta este obligat la interval de timp rezonabil să se intereseze de soarta cauzei sale întru respectarea normelor procedurale sus enunțate.

Așadar, ținând cont de faptul că reclamantul/apelant Anatol Grobari a înaintat acțiune și cunoștea cu certitudine despre existența prezentului litigiu și examinarea

acestui, trebuia să întreprindă toate măsurile necesare de a proteja drepturile sale de acces la instanță și de a îndeplini cerințele legale, fapt însă ignorat de acesta și care a generat omiterea termenului legal de depunere a apelului (Van Harn versus Germany nr. 7557/03 din 11 septembrie 2007).

În conformitate cu art. 10 alin. (1) Cod de procedură civilă, sancțiunile procedurale sunt urmările nefavorabile, stabilite de normele de drept procedural civil, care survin pentru subiectul obligat în raport procedural în caz de neîndeplinire sau de îndeplinire defectuoasă a unui act de procedură, precum și în caz de exercitare abuzivă a unui drept procedural.

Din considerentele menționate și având în vedere faptul că, încheierea instanței de apel este legală și întemeiată, iar argumentele invocate de către recurent sunt neîntemeiate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul declarat de Anatol Grobari și a menține încheierea din 03 iulie 2018 a Curții de Apel Chișinău a Curții de Apel Chișinău.

În conformitate cu art. 427 lit. a) și art. 428 Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se respinge recursul declarat de Anatol Grobari.

Se menține încheierea din 03 iulie 2018 a Curții de Apel Chișinău, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Anatol Grobari împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova cu privire la repararea prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei și a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
Judecătorul

Tatiana Vieru

judecătorii

Maria Ghervas

Nina Vascan